

Bienkorf Europa

In zijn roman *Generation A* schetst Douglas Coupland een toekomst waarin bijen zijn verdwenen. Wilde bloemen, vruchten en landbouwgewassen die het van bevruchting via de bij moeten hebben, zijn er daarom ook bijna niet meer. De laatste honing kost een fortuin. Waarom de bijen zijn uitgestorven, blijft in dat boek onduidelijk. „Maar er was niemand die geen wee schuldgevoel had, omdat we wisten dat het onze fout was, en niet die van Moeder Natuur.”

Tijdelijk verbod pesticiden is het beste compromis

Zo'n schuldgevoel is nu ook op zijn plaats. Bijenvolken verdwijnen wereldwijd massaal. Is het door klimaatverandering, verdwijnende habitats, ziektes of het gebruik van pesticiden? De precieze oorzaak staat niet vast. Wel dat 'wij' er iets mee te maken hebben. Het jongste inzicht neigt naar een combinatie van factoren: bijvoorbeeld dat pesticiden bijen ook gevoeliger maken voor parasieten.

Op grond van het principe *better safe than sorry* kwam de Europese Unie gisteren daarom terecht tot een voorlopig verbod op drie verdachte, maar wijdverbreide pesticiden uit de groep der zogeheten neonicotinoïden. Ze tasten het zenuwstelsel aan van insecten die planten en zaden eten die met deze middelen zijn behandeld en geven een „verhoogd risico” voor bijen.

De 27 lidstaten stemden in meerderheid voor het door de Europese Commissie voorgestelde moratorium. Doordat Duitsland na een eerdere onthouding vóór stemde, bedroeg die meerderheid vijftien landen. Daartoe behoort ook Nederland, dat zich hard heeft ingespannen voor één Europese aanpak. Maar het aantal was nog te klein om meteen geldig te zijn. Waarna volgens de spelregels de Europese Commissie alsnog het laatste woord heeft, en het moratorium voor twee jaar een feit is.

Het verbod is niet totaal: de drie stoffen mogen worden toegepast onder omstandigheden waarin bijen ze niet tegenkomen: in kassen, voor wintergraan en bij gewassen die worden geoogst voordat ze in bloei staan, zoals kool en ui. Intussen gaat het onderzoek naar hun precieze effect op de bij door.

Dat lijkt een acceptabele weg. Voor boeren die niet alleen moeten denken aan onmiddellijke opbrengsten. Voor chemieconcerns als Bayer en Syngenta die hard hebben gelobbyd voor hun enorme belangen, maar wetenschappelijk steeds zwakker staan. Voor imkers, die dit niet ontslaat van de verplichting meer te doen om hun bijen gezond te houden. En voor het romantische idee van bloemen en bijen. Bestuiving door bijen heeft in Europa een economische waarde van 22 miljard euro per jaar.

Dit complexe besluit toont ook weer eens hoe Brussel werkt: moeizaam en met als resultaat een compromis, waar alle lidstaten zich vervolgens wel naar voegen. Zo willen we het zelf: veel werkbijen, weinig koninginnen.